

Napojnice – pitanja i odgovori Porezne uprave

Na mrežnim stranicama Porezne uprave (www.porezna-uprava.hr) objavljena je brošura s pitanjima i odgovorima vezanim za napojnice. U nastavku prenosimo cjelokupni tekst navedene brošure.

1. Što je napojnica?

Napojnica je primitak posloprimca (radnik, student, učenik...) primljen od strane trećih osoba ostvaren po osnovi nagrade za dobro obavljenju uslugu za vrijeme rada kod poslodavca/obveznika fiskalizacije. Poslodavac/obveznik fiskalizacije u čijem je poslovanju posloprimac ostvario napojnicu evidentiranu u njegovim evidencijama i knjigovodstvenim ispravama kao pravo te osobe, u obvezi je iznose napojnice prijavljene u sustav fiskalizacije, mjesečno prijaviti Poreznoj upravi na Obrascu JOPPD iskazivanjem podataka po OIB-u svake osobe koja je tu napojnicu ostvarila.

2. Kakav je porezni tretman napojnice?

Napojnica koju je poslodavac/obveznik fiskalizacije primio i evidentirao u sustavu fiskalizacije pri isplati posloprimcu ne smatra se primitkom na koji se plaća porez na dohodak odnosno neoporeziva je, ako je ostvarena do propisanog iznosa od 3.360,00 eura godišnje. Iznos napojnice ostvaren iznad propisanog neoporezivog iznosa smatra se oporezivim konačnim drugim dohotkom na koji se primjenjuje stopa poreza na dohodak od 20% pri čemu ne postoji obveza obračuna obveznih doprinosa budući da je napojnica, sukladno propisima o doprinosima, izuzeta od plaćanja svih doprinosa.

3. U kojim djelatnostima se napojnica može primiti/ostaviti?

Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (dalje: ZFPFG) ne propisuje naplatu napojnice po vrsti djelatnosti. Napojnica se može ostaviti u svakoj djelatnosti gdje je to primjenjivo ili uobičajeno (ugostiteljstvo, frizerske i kozmetičarske usluge, trgovina i slično).

4. Kako se napojnica može raspodijeliti među radnicima?

Raspodjela primljenih napojnica ne uređuje se poreznim propisima već je ista stvar dogovora između poslodavca/obveznika fiskalizacije i posloprimca, odnosno, istu je moguće utvrditi dokumentom kojim se uređuju njihovi odnosi i pravila u poslovanju.

5. Jesu li svi poduzetnici/obveznici fiskalizacije dužni preuzeti nadograđeni sustav fiskalizacije?

Samo obveznici fiskalizacije koji uz fiskalizirani račun prijavljuju napojnice dužni su prilagoditi svoja programska rješenja, odnosno

osigurati zadovoljavajuću programsku podršku za razmjenu podataka s Poreznom upravom u realnom vremenu.

Obveznici fiskalizacije koji odluče da neće primiti napojnice ili u čijem poslovanju nije uobičajeno primanje napojnica, nisu u obvezi preuzeti nadograđeni sustav fiskalizacije. U tom slučaju, napominjemo, ukoliko takvi obveznici ostvare napojnicu, s obzirom da ona neće biti evidentirana u sustavu fiskalizacije, na istu se ne može primijeniti porezni tretman napojnice sukladno propisima o porezu na dohodak.

6. Na koji način se napojnica iskazuje na računu?

Napojnica kao dobrovoljno davanje treće osobe prema zaposlenicima, ne može biti iskazana kao stavka računa. Sve što se iskazuje kao stavka računa ulazi u ukupni iznos računa te time u prihode/primitke poslodavca/obveznika fiskalizacije stoga ne može imati porezni tretman predviđen za napojnicu.

Sukladno ZFPFG-u i Pravilniku o fiskalizaciji u prometu gotovinom obveznik fiskalizacije nije u obvezi ispisati i uručiti fiskalizirani račun u kojem se posebno iskazuje napojnica budući da se sadržaj računa nije mijenjao u okviru promjena navedenih propisa. Međutim, ako primatelj računa/kupac traži da se vidi podatak o danoj napojnici, obveznik fiskalizacije može osigurati programsko rješenje u kojem će se izdati kopija već fiskaliziranog računa te uz njega povezan podatak o prijavljenoj napojnici i uručiti ga primatelju računa/kupcu. Napominjemo da radi prijave napojnica u sustav fiskalizacije prethodno izdani fiskalizirani račun uz koji se veže napojnica nije potrebno stornirati kako bi se napojnica prijavila, jer se iznos napojnice prijavljuje putem XML sheme za napojnice, dok se račun prijavljuje putem XML sheme za račun.

7. Koji je zakonski rok za fiskalizaciju napojnice?

Skrećemo pozornost na ispravnu primjenu ZFPFG-a te napominjemo da je mogućnost dostave podataka s računa u roku od dva dana samo iznimka, a ne pravilo. Sustav fiskalizacije računa mora biti postavljen na način da se svaki račun prije izdavanja dostavi u Poreznu upravu na fiskalizaciju. Dakle, pravilo je fiskaliziranje prije izdavanja računa.

Člankom 20.c ZFPFG-a propisano je da obveznik fiskalizacije kod kojeg je ostvaren primitak po osnovi napojnice primljen od strane trećih osoba, prema odredbama posebnog propisa o porezu na dohodak, uz račun iz članka 15. ZFPFG-a dostavlja Poreznoj upravi po-

datak o napojnici putem uspostavljene elektroničke veze. Podatak o napojnici dostavlja se na način i u rokovima koji proizlaze iz članka 16.a i 17. ZFPG-a. Dakle, podatak o napojnici dostavlja se odmah uz fiskalizirani račun odnosno prilikom izdavanja fiskaliziranog računa, a što je i propisano člankom 30.i Pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom. Iznimno, u slučaju prekida veze obveznik fiskalizacije je dužan u roku od dva dana od dana u kojem je došlo do prekida veze, uspostaviti elektroničku vezu te dostaviti sve izdane račune. Sva pravila za izdavanje fiskaliziranih računa primjenjuju se i za prijavu napojnica u sustav fiskalizacije te sukladno navedenom samo iznimno u slučaju prekida veze napojnica se može prijaviti u roku kao što je prethodno navedeno. Kako bi navedeno postupanje bilo iznimka, obveznici fiskalizacije su dužni osigurati zadovoljavajuću softversku i hardversku podršku za razmjenu odnosno dostavu podataka Poreznoj upravi.

8. Kako se tretiraju neevidentirane napojnice u blagajni u slučaju poreznog nadzora?

Svaki višak novca koji se zatekne u blagajni, a nije potkrijepljen vjerodostojnom dokumentacijom (npr. fiskalizirani račun i fiskalizirana napojnica), smatra se neprijavljenim prometom.

9. Je li napojnica izuzeta iz blagajničkog maksimuma i postoji li obveza polaganja napojnice na račun u banci?

Sukladno odredbama ZFPG-a napojnica je izuzeta iz blagajničkog maksimuma, te se na istu ne primjenjuju odredbe istoga vezano za blagajnički maksimum u smislu obveze za uplaćivanje napojnice na račun otvoren kod banke. Dakle, napojnicu u smislu ZFPG-a nije potrebno polagati na račun banke.

10. Može li se gotovinska napojnica isplatiti odmah ili se mora polagati na račun firme pa isplaćivati kao i kartična, da bi ukupni rasknjiženi iznos napojnice odgovarao uprihođenom ili se gotovinska napojnica može samo evidentirati kroz JOPPD na kraju mjeseca (po osobi, prema važećem dogovoru)?

Polaganje gotovinske napojnice na račun firme nije propisano ZFPG-om. ZFPG propisuje da se napojnica koja je ostvarena u sredstvima koja se smatraju prometom gotovine prijavljuje u sustav fiskalizacije. Također, prema ZFPG-u obveznik fiskalizacije dužan je gotov novac, iznad visine određenog blagajničkog maksimuma, primljen tijekom dana po bilo kojoj osnovi, osim napojnice, uplatiti na svoj račun otvoren kod banke istog dana, a najkasnije idućeg radnog dana.

Napominjemo kako se poreznim propisima ne određuje kada, kako i kome će se iznos ostvarene napojnice isplatiti, već se određuje način njezina evidentiranja kako bi se ostvareni iznos napojnice kao pravo osobe mogao odvojeno iskazati i nadzirati od iznosa ostvarenog prometa obveznika fiskalizacije. Poslodavac/obveznik fiskalizacije, u čijem je poslovanju određena osoba ostvarila napojnicu evidentiranu u njegovim evidencijama i knjigovodstvenim ispravama kao pravo te osobe, prema propisima o porezu na dohodak, u obvezi je iznose napojnice prijavljene u sustav fiskalizacije, mjesečno prijaviti Poreznoj upravi na Obrascu JOPPD iskazivanjem podataka po OIB-u svake osobe koja je tu napojnicu ostvarila.

Poslodavac/obveznik fiskalizacije mora osigurati podatak o ostvarenoj napojnici putem evidencija i knjigovodstvenih isprava koje su vezane za prihode i primitke, a sve kako bi se omogućilo praćenje trenutnog i konačnog stanja podataka u naplatnom uređaju odnosno

blagajni te ostvarenih prava posloprimaca kroz primljene napojnice. Tako primjerice, ako se tijekom radnog vremena iz naplatnog uređaja, tj. blagajne izuzmu napojnice, zbog isplate posloprimcu, u istom se treba osigurati podatak odnosno odgovarajuću dokumentaciju u vidu isplatnice na dan isplate (najbolje blagajničku isplatnicu, potpisanu od davatelja i primatelja). Napominje se kako se svaki višak novca koji se zatekne u blagajni, a koji nije potkrijepljen vjerodostojnom dokumentacijom, smatra neprijavljenim prometom.

11. Kako se evidentiraju primljene napojnice u poslovnim knjigama poslodavca/obveznika fiskalizacije?

Napojnica evidentirana u sustavu fiskalizacije, povezana na fiskalizirani račun, ne ulazi u primitke/prihode fizičkih/pravnih osoba (poslodavca/obveznika fiskalizacije) budući da se ista naplaćuje u tuđe ime i za tuđi račun. Nadalje, primljene napojnice evidentirane u knjigama poslodavca/obveznika fiskalizacije, a koje su isplaćene posloprimcu, nisu primitak niti prihod samog poslodavca/obveznika fiskalizacije niti utječu na njegovo poslovanje, međutim mora se osigurati njihova evidencija. U tom slučaju nema ni obveze PDV-a po toj osnovi. Naime, poslodavci/obveznici fiskalizacije u evidencijama i knjigovodstvenim ispravama trebaju osigurati podatak o ostvarenim i isplaćenim napojnicama. Tako obveznici poreza na dohodak i dobit trebaju voditi posebne evidencije kojima će osigurati jasan pregled primljenih i isplaćenih napojnica. Navedeno je potrebno radi lakše kontrole isplata napojnice i ispravnosti obračuna eventualne porezne obveze.

Međutim, ukoliko se primljene fiskalizirane napojnice ne isplate zaposlenicima u razumnom roku (najkasnije do predaje prijave poreza na dohodak ili dobit za prethodnu godinu), iste se mogu smatrati primitkom/prihodom poreznog obveznika poslodavca/obveznika fiskalizacije odnosno naknadom koja je oporeziva PDV-om. Napominje se da u tim slučajevima ne treba stornirati fiskalizirane napojnice.

12. Na koji način se vrši raspodjela i isplata napojnica?

Porezni propisi (Zakon o porezu na dohodak, Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, Zakon o doprinosima) propisuju porezni tretman napojnice, način prijave podataka o visini ostvarene napojnice te praćenje podataka o napojnici kroz evidencije i knjigovodstvene isprave. Propisane su odredbe nužne za praćenje primitaka koji se ostvaruju kod određenog poslodavca/obveznika fiskalizacije, a koje ne nastaju u odnosu poslodavac i posloprimac već kao davanje od strane treće osobe. Stoga se poreznim propisima ne određuju ostali odnosi koji su stvar dogovora između poslodavca/obveznika fiskalizacije i posloprimaca te načina njihova međusobnog odnosa i pravila poslovanja. Prema navedenom, poreznim propisima se ne određuje kada će se i kako iznos ostvarene napojnice isplatiti, već se određuje način njezina evidentiranja kako bi se ostvareni iznos napojnice kao prava osobe mogao iskazati i nadzirati odvojeno od iznosa ostvarenog prometa obveznika fiskalizacije. Dakle, poslodavac je slobodan u odluci, dogovoru u vezi načina raspodjele napojnice posloprimcima te će internim dokumentom utvrditi način raspodjele primljene i evidentirane napojnice po posloprimcima (svima ili pojedinim posloprimcima), način isplate (gotovina, tekući račun, žiro račun) i rok isplate (dnevno, tjedno, mjesečno). Bez obzira na koji način su napojnice primljene (kartično ili gotovinski) mogu se isplatiti posloprimcu u gotovini ili na račun. Napominje se kako se sukladno članku 92. Pravilnika o porezu na dohodak neoporezive napojnice do 3.360,00 eura mogu isplatiti u gotovini, a oporezive napojnice isključivo na račun u banci.

13. Na koji način se iskazuju napojnice u obrascu JOPPD?

Najkasnije do 15. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem su napojnice isplaćene poslodavci su dužni iskazati iznos isplaćenih napojnica tijekom mjeseca ili isplatu ostvarenih napojnica tijekom mjeseca, a isplaćenih uz plaću te neovisno o načinu isplate ili pretežnom načinu isplate taj podatak iskazati na stranici B Obrasca JOPPD po OIB-u svake osobe koja je tu napojnicu ostvarila po isplati.

Isplata neoporezive napojnice se u polju 15.1 stranice B Obrasca JOPPD prikazuje s oznakom 74–nagrade za dobro obavljenu uslugu (napojnice) do propisanog neoporezivog iznosa.

Isplata oporezive napojnice prikazuje se u polju 6.2 stranice B Obrasca JOPPD oznakom 4056 -primici od kojih se utvrđuje drugi dohodak po osnovi nagrade za dobro obavljenu uslugu (napojnice) koja je oporeziva stopom od 20%. Budući da se na oporezive napojnice ne obračunavaju doprinosi za obvezna osiguranja navedena oznaka se kombinira s oznakom 4001–osiguranik/stjecatelj primitka od kojega se utvrđuje drugi dohodak, a po osnovi kojeg ne postoji obveza doprinosa u polju 6.1 stranice B Obrasca JOPPD.

14. Hoće li sustav e-porezne javljati grešku ako je stjecatelj prešao neoporezivi limit ili će sustav slati upozorenje za ispravak u narednom obračunu plaće?

U Obrascu JOPPD nije moguće s oznakom 74 iskazati iznos ostvarene napojnice u iznosu većem od propisanog godišnjeg neoporezivog iznosa (3.360 EUR).

Sustav će prilikom slanja Obrasca JOPPD javiti grešku da je iskazani iznos veći od propisanog neoporezivog iznosa napojnice te će poslodavac/obveznik fiskalizacije morati prilagoditi iskazani neoporezivi iznos odnosno iskazati ostvarenu napojnicu kao oporezivu.

Kako bi se olakšalo praćenje visine ostvarene neoporezive napojnice i utvrdila ispravna porezna obveza, Porezna uprava je poslodavcima/obveznicima fiskalizacije omogućila putem sustava ePorezna, temeljem podataka iz službenih evidencija, uvid u podatke koji se odnose na isplaćene neoporezive napojnice koje je svaka osoba ostvarila tijekom poreznog razdoblja od svih poslodavaca.

15. Kome se može isplatiti napojnica?

Napojnicu je moguće isplatiti samo onoj fizičkoj osobi–posloprimcu kod kojega postoji realni rad kod poslodavca/obveznika fiskalizacije, dakle osim radniku može se isplatiti studentu i učeniku koji rade preko studentskih i učeničkih udruga (npr. preko studentskih ugovora i sl.) ali ne i članovima obitelji koji povremeno pomažu u obrtu ili vlasnicima pravnih osoba.

16. Obračunava li se iznos napojnice koji se isplaćuje studentima kao dio primitka temeljen na studentskom ugovoru koju kasnije isplaćuje studentski centar ili poslodavac isplaćuje direktno na njihov račun?

Budući da napojnica nije pravo koje proizlazi iz radnog odnosa, ista ne ulazi u primitke koji se prijavljuju u učenički/studenti ugovor.

Poslodavac (obveznik fiskalizacije) u čijem poslovanju je student ostvario napojnicu koja je u njegovim evidencijama i knjigovodstvenim ispravama evidentirana kao pravo učenika i studenta, obvezan je podatke o ostvarenoj napojnici studenta prijaviti Poreznoj upravi na Obrascu JOPPD. Kako bi se olakšalo praćenje visine ostvarene napojnice i utvrdila ispravna porezna obveza, poslodavcu se omogućava uvid u iznos ostvarenih napojnica u pojedinom poreznom razdoblju i za učenike i studente. Trenutno je potrebna suglasnost

učenika ili studenta odnosno njegova izjava o pristanku korištenja njihovog OIB-a u te svrhe. Porezna uprava kontinuirano radi na unapređenju elektroničkih usluga vezanih za davanje suglasnosti.

Ujedno, ukoliko je iznos ostvarene napojnice iznad godišnjeg neoporezivog iznosa (3.360,00 EUR), poslodavac (obveznik fiskalizacije) je u obvezi obračunati, obustaviti i uplatiti porez na dohodak od 15. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem su ostvarene napojnice iznad propisanog godišnjeg neoporezivog iznosa.

Napominjemo kako se primljene napojnice (bile one neoporezive ili oporezive) uzimaju u obzir odnosno ubrajaju u ostvarene godišnje primitke pri utvrđivanju prava na uvećani osobni odbitak za uzdržavane članove. Stoga, ukoliko uzdržavani članovi (npr. učenici i studenti) ostvare ukupne primitke, koji se uzimaju u obzir pri utvrđivanju prava na uvećani osobni odbitak (među kojima je i napojnica), u iznosu višem od šesterostrukog iznosa osnovnog osobnog odbitka (3.360,00 eura) godišnje njihovi uzdržavatelji gube pravo na uvećanje osnovnog osobnog odbitka za cijelo porezno razdoblje (kalendarsku godinu).

17. Kako se prikazuje isplata napojnica obrtniku?

Isplatu primljene napojnice koja je evidentirana u sustavu fiskalizacije porezni obveznik koji obavlja samostalnu djelatnost (obrtnik i sl.) je dužan, bez obzira na način oporezivanja (paušalno ili na temelju poslovnih knjiga), prijaviti putem Obrasca JOPPD po OIB-u primatelja (do propisanog iznosa kao neoporezivi primitak ili oporezivi drugi dohodak koji se smatra konačnim) uključujući i isplatu samom sebi. Dakle, primljena i evidentirana napojnica svakom obrtniku obvezniku poreza na dohodak/poreza na dobit ne ulazi u primitke/prihode niti ista ulazi u prag za ulazak u sustav PDV-a. Međutim, ako se primljena i evidentirana napojnica ne isplati u razumnom roku ista se smatra primitkom/prihodom odnosno naknadom koja je oporeziva PDV-om.

18. Trošak kartične provizije

Trošak kartične provizije predstavlja porezno priznati trošak poslovanja obveznika fiskalizacije u cijelosti (uključujući i dio troška koji se odnosi na primljenu napojnicu). Podmirivanje troška kartične provizije vezanog za primljene napojnice potrebno je regulirati u odnosu poslodavca i posloprimca, budući da isto nije određeno poreznim propisima.

19. Kako se isplaćuje napojnica radniku kojemu je račun blokiran?

Napojnica nije sukladno Ovršnom zakonu, izuzeta od ovrhe stoga ako primatelj napojnice ima zaštićeni račun, napojnica dijeli sudbinu plaće što znači da se u istom omjeru kao i plaća isplaćuje na zaštićeni/redovan račun.

20. Postoji li obveza fiskalizacije napojnice kada se plaćanje između poslovnih subjekata obavlja transakcijskim putem?

Sukladno izmjenama Pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom napojnica se prijavljuje u sustav fiskalizacije uz izdani i fiskalizirani račun. Obveza fiskalizacije računa postoji za one račune koji se izdaju i naplaćuju u sredstvima koja se smatraju prometom gotovine (novčanice, kartice i sl.) sukladno ZFPG-u pri čemu takva obveza ne postoji za račune koji se naplaćuju transakcijskim putem, a što u pravilu predstavlja račune između poduzetnika. Sukladno navedenom, napojnica se može prijaviti u sustav fiskalizacije samo uz izdani i fiskalizirani račun koji je naplaćen u sredstvima koja se smatraju prometom gotovine.

